

COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN

Brussel, 13 november 2006

DOC C/2006/5

ADVIES

over het koninklijk besluit betreffende de verplichte verzekering voorzien door de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect.

1. INLEIDING

De wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect werd gewijzigd door de wet van 15 februari 2006.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd aan de Commissie voor Verzekeringen geeft uitvoering aan de verzekeringsplicht die op de architecten rust krachtens artikel 9 van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect.

Dit artikel bepaalt : “Alle natuurlijke personen of rechtspersonen die ertoe gemachtigd werden overeenkomstig deze wet het beroep van architect uit te oefenen en van wie de aansprakelijkheid, met inbegrip van de tienjarige aansprakelijkheid, kan worden verbonden wegens de handelingen die zij beroepshalve stellen of de handelingen van hun aangestelden dienen door een verzekering te zijn gedekt. Deze verzekering kan kaderen in een globale verzekering voor alle partijen die in de bouwakte voorkomen. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels en de voorwaarden van de verzekering die een adequate risicodekking ten voordele van de opdrachtgever mogelijk dient te maken, onder meer :

- het minimum te waarborgen plafond;
- het bedrag van de eventuele vrijstelling;

COMMISSION DES ASSURANCES

Bruxelles, le 13 novembre 2006

DOC C/2006/5

AVIS

concernant l'arrêté royal relatif à l'assurance obligatoire prévue par la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte.

1. INTRODUCTION

La loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte a été modifiée par la loi du 15 février 2006.

L'objet du projet d'arrêté royal soumis à l'examen de la Commission des assurances est de mettre en œuvre l'obligation d'assurance prévue à charge des architectes par l'article 9 de la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte.

Cet article prévoit que “toute personne physique ou personne morale autorisée à exercer la profession d'architecte conformément à la présente loi et dont la responsabilité, en ce compris la responsabilité décennale, peut-être engagée en raison des actes qu'elle accomplit à titre professionnel ou des actes de ses préposés doit être couverte par une assurance. Cette assurance peut s'inscrire dans le cadre d'une assurance globale pour toutes les parties intervenant dans l'acte de bâtir. Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités et les conditions de l'assurance qui doit permettre une couverture adéquate du risque au bénéfice du maître de l'ouvrage, notamment :

- le plafond minimal de garantie;
- le montant de la franchise éventuelle;

- de uitgebreidheid in de tijd van de waarborg;
- de risico's die gedekt dienen te worden."

-◇-

2. ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De Commissie voor Verzekeringen is van mening dat in het huidige ontwerp de dekking te ruim en te onduidelijk omschreven is en dat dit de herverzekeraarbaarheid van de verplicht gedekte aansprakelijkheden in het gedrang kan brengen.
2. De Commissie voor Verzekeringen betreurt het ook dat het ontwerp niets zegt over het toezicht op de naleving van de verzekeringsplicht en over de informatieverstrekking aan de bouwheer over de naleving van die plicht.

De Orde van Architecten meent dat het niet zijn taak is om dit toezicht uit te oefenen. Hij vreest dat hij burgerrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld bij onvoldoende dekking. De Orde herinnert eraan dat hij een tuchtorgaan is en dat de architecten deontologisch gezien aan zijn toezicht zijn onderworpen. De Orde is ook aan het beroepsgeheim gebonden.

De vertegenwoordigers van de verbruikers menen dat het ook niet de taak van de bouwheer is om na te gaan of aan de verzekeringsplicht is voldaan vóór de bouwwerken aanvangen en of de verzekeringsovereenkomst voldoet aan de bepalingen van de wet of de reglementering.

Er worden verschillende oplossingen voorgesteld. Sommige deskundigen vragen zich af of het niet mogelijk is de verzekeraar te verplichten om aan de architect een verzekeringsattest af te leveren, zoals in BA Auto. Andere deskundigen stellen voor een permanent register in te richten dat in alle omstandigheden door derden kan worden geraadpleegd. Op die manier zou gemakkelijk kunnen worden nagegaan bij welke verzekeraar de aansprakelijkheid van de architect is gedekt. Sommige tussenpersonen vragen zich af of het niet eenvoudiger zou zijn de aanvrager van de bouwvergunning te verplichten om bij zijn bouwvraag een verzekeringsattest te voegen. Een vertegenwoordiger van de verzekeraars meent dat dit voor het gemeentebestuur zou resulteren in een grote toename van de administratieve lasten.

3. De Commissie voor Verzekeringen vindt dat het ontwerp aan duidelijkheid zou winnen indien er een onderscheid gemaakt zou worden tussen de contractuele

- l'étendue de la garantie dans le temps;
- les risques qui doivent être couverts."

-◇-

2. REMARQUES GENERALES

1. La Commission des assurances estime qu'en l'état actuel du projet la garantie d'assurance est décrite de manière trop large et trop imprécise en sorte qu'il n'est pas certain que les responsabilités obligatoirement couvertes puissent faire l'objet d'une réassurance.
2. La Commission des assurances déplore également l'absence de mesures prises en vue de contrôler le respect de l'obligation d'assurance et d'informer correctement le maître de l'ouvrage sur la réalité de la souscription.

A cet égard, l'ordre des architectes, en tant qu'organe disciplinaire estime qu'il ne lui appartient pas d'exercer ce contrôle. Il craint que sa responsabilité civile puisse être engagée en cas de défaut de couverture. En outre, l'ordre rappelle qu'il est un organisme disciplinaire auquel l'architecte est soumis déontologiquement et qui est tenu au secret professionnel.

Les représentants des consommateurs estiment qu'il n'appartient pas non plus au maître de l'ouvrage de vérifier le respect de l'obligation d'assurance avant le début du chantier ni de vérifier la conformité du contrat souscrit par rapport aux dispositions prévues par la loi ou les règlements.

Plusieurs pistes sont proposées. Certains experts se demandent si on ne pourrait pas, comme on le fait en assurance RC automobile, imposer aux assureurs de délivrer une attestation d'assurance à l'architecte. D'autres proposent de mettre en place un registre permanent qui pourrait être consulté en toutes circonstances par les tiers et qui permettrait d'identifier aisément l'assureur qui couvre la responsabilité de l'architecte. Certains intermédiaires se demandent s'il ne serait pas plus simple d'obliger celui qui introduit une demande de permis de construire auprès de l'administration communale, de joindre l'attestation d'assurance à son dossier. Un représentant des assureurs estime que ce dernier système entraînerait un accroissement important des charges administratives pour les communes.

3. La Commission des assurances estime que le projet gagnerait en clarté si l'on distinguait clairement la responsabilité contractuelle de l'architecte vis-à-vis du

aansprakelijkheid van de architect jegens de bouwheer en de aansprakelijkheid buiten overeenkomst van de architect jegens derden. Sommige bepalingen van het huidige ontwerp (artikel 4 over de verzekerde bedragen en artikel 6 over de omvang van de waarborg in de tijd ...) zijn enkel van belang voor de contractuele aansprakelijkheid.

3. ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGEN

Artikel 1. - De gedekte aansprakelijkheden zijn te ruim gedefinieerd: “het geheel van de burgerlijke aansprakelijkheden die een natuurlijke persoon of rechtspersoon (...) ten opzichte van de bouwheer en derden ter gelegenheid van de uitoefening in België (...)”. Deze begrippen omvatten zowel de contractuele aansprakelijkheid (de tienjarige aansprakelijkheid en de aansprakelijkheid voor lichte verborgen gebreken) als de extra-contractuele aansprakelijkheid, met name de aansprakelijkheid voor burenhinder.

De enige beperking die aan de dekking wordt opgelegd, kan worden afgeleid uit de verwijzing naar de wet van 20 februari 1939 die de professionele activiteiten beoogt waarvoor artikel 4 van die wet eist dat er een beroep wordt gedaan op een architect. Hieruit leiden we af dat er geen dekking moet worden gegeven voor de aansprakelijkheid die voortvloeit uit een verplaatsing (al dan niet in het kader van de beroepswerkzaamheid) of uit een activiteit van sociaal mandataris. De tekst zegt niet duidelijk of de burgerlijke aansprakelijkheid exploitatie verplicht moet gedekt worden.

Ook het territoriaal toepassingsgebied van de reglementering zou duidelijker moeten worden omschreven, om duidelijk te maken dat het de ligging van de werf is die bepaalt of er al dan niet een verzekeringsplicht geldt. Zo zou moeten worden vermeld dat ook een architect die in het buitenland is gevestigd de verzekeringsplicht en de minimumgarantievoorwaarden bepaald in het Belgisch recht moet naleven, als deze deelneemt aan een activiteit die in België wordt verricht, voor zover die activiteit volgens de Belgische wetgeving onderworpen is aan een bouwvergunning. Aangezien de territoriale geldigheid van de verzekering losstaat van de gedekte aansprakelijkheden, zou dit onderwerp apart moeten worden behandeld in het ontwerp.

Artikel 2. - Dit artikel houdt in dat om het even wie een verzekering mag aangaan in de plaats van de architect en is daarom vatbaar voor kritiek. Het zou bijvoorbeeld onaanvaardbaar zijn dat de verplichting die in principe op de architect rust, systematisch bij de bouwheer wordt gelegd

maître de l'ouvrage et la responsabilité extracontractuelle de l'architecte vis-à-vis des tiers. Certaines dispositions du projet actuel (l'article 4 relatif aux montants assurés et l'article 6 relatif à l'étendue de la garantie dans le temps...) ne semblent pertinentes qu'au regard de la responsabilité contractuelle.

3. REMARQUES ARTICLE PAR ARTICLE

Article 1. - Les responsabilités couvertes sont définies de manière trop extensive: “ensemble des responsabilités civiles qu’une personne physique ou morale (...) peut engager à l’égard du maître d’ouvrage et des tiers à l’occasion de l’exercice en Belgique (...)”. Ces termes visent à la fois la responsabilité contractuelle (responsabilité décennale et responsabilité pour vices vénéels) et la responsabilité extracontractuelle, notamment la responsabilité pour troubles de voisinage.

La seule limite se déduit en définitive de la référence à la loi du 20 février 1939 qui vise les activités professionnelles pour lesquelles l'article 4 de la même loi impose le concours d'un architecte. On en déduit que seules les responsabilités liées à une telle activité doivent être garanties et non celles qui sont, par exemple, liées à un déplacement (professionnel ou non) ou à une activité de mandataire social. Le texte ne dit pas clairement si la responsabilité civile exploitation doit obligatoirement être couverte.

Il y aurait lieu, en outre, de définir plus clairement le domaine d'application spatial de la réglementation de manière à indiquer que c'est la localisation du chantier sur le territoire belge qui entraîne l'obligation d'assurance. Cette formule indiquerait qu'un architecte établi à l'étranger doit respecter l'obligation d'assurance et les conditions minimales de garantie prévues par le droit belge, lorsqu'il participe à une activité localisée en Belgique pour autant que celle-ci soit soumise à un permis de construire en vertu de la législation belge. Cette question étant différente de celle qui concerne les responsabilités couvertes, il conviendrait de la régler distinctement dans le projet.

Article 2. - En ce qu'il permet apparemment à toute personne de contracter l'assurance en lieu et place de l'architecte, cet article est critiquable. On ne saurait accepter, par exemple, que l'obligation qui pèse en principe sur l'architecte soit reportée systématiquement sur le maître

via een contractuele clausule. De vertegenwoordigers van de verbruikers verzetten zich heftig tegen deze oplossing en vragen dat in het ontwerp de volgende bepaling zou opgenomen worden : “Het is evenwel verboden om de verzekeringsplicht, die bedoeld wordt bij artikel 9 van de wet van 20 februari 1939, af te wentelen op de bouwheer die voor niet-beroepsmatige doeleinden beroep doet op de diensten van de architect.”

Sommigen stellen zich evenwel de vraag of dergelijk verbod dient opgenomen te worden in een koninklijk besluit tot vaststelling van minimumvoorwaarden. Het zou misschien verkieslijk zijn om de wet in die zin te wijzigen.

Bovendien moet artikel 2 op veel punten worden verduidelijkt. De tweede zin bepaalt dat wanneer een andere persoon de verzekering heeft aangegaan, de verplichting van de architect geschorst is voor de duur van die overeenkomst. Er wordt echter niet vermeld over welke overeenkomst het gaat, ook al kunnen we vermoeden dat de verzekeringsovereenkomst wordt bedoeld. Het spreekt ook voor zich dat maar voldaan kan worden aan de verzekeringsplicht indien die overeenkomst geldig is.

In het tweede lid zou het begrip “ambtenaar” moeten worden verduidelijkt. Omvat dit ook de contractuele ambtenaren die in dienst zijn van de staat of van andere openbare instellingen ?

Artikel 3. - Het woord “verzekeringspolis” zou moeten worden vervangen door het woord “verzekeringsovereenkomst”. Dit geldt voor de volledige tekst van het ontwerp. Naast de definitie van het begrip “verzekerden” is ook een definitie van het begrip “derden” vereist.

Het is merkwaardig dat er in de tekst een uitzondering wordt opgenomen voor onderaannemers “die nooit verzekerde kunnen zijn” (eerste lid). Het doel van de tekst bestaat er immers in minimumgarantievoorwaarden vast te leggen. De Commissie ziet niet in waarom de verzekering niet zou mogen gelden voor de onderaannemers, ook al lijkt het niet opportuun dit op te leggen.

Het begrip “bedienden, stagiairs en andere medewerkers” zou moeten worden verduidelijkt. In de tekst worden ze gelijkgesteld met aangestelden, die onder de verzekeringdekking vallen.

De zin die volgt op de bepaling over de bedienden, stagiairs en andere medewerkers en die begint met “Zo ook” is niet logisch : bestuurders, zaakvoerders, leden van het directiecomité en, “algemeen gezien” (sic), zelfstandige mandatarissen kunnen onmogelijk als aangestelden worden beschouwd. Waarschijnlijk wordt bedoeld dat ook die personen onder de verzekeringsdekking vallen wanneer ze handelen voor rekening van een rechtspersoon.

d’ouvrage au bénéfice d’une clause contractuelle. Les représentants des consommateurs s’opposent vigoureusement à une telle solution et demandent d’insérer la clause suivante dans le projet d’arrêté royal : “Il est toutefois interdit de déplacer l’obligation visée par l’article 9 de la loi du 20 février 1939, sur le maître d’ouvrage lorsque ce dernier fait appel à un architecte à des fins non-professionnelles”.

Certains se demandent toutefois si une telle interdiction a bien sa place dans un arrêté royal fixant des conditions minimales. Il serait peut-être préférable de modifier la loi en ce sens.

En outre, cet article 2 souffre de nombreuses imprécisions. La deuxième phrase indique que lorsqu’une autre personne a contracté l’assurance, l’obligation de l’architecte est suspendue pour la durée du contrat. Le texte ne précise pas de quel contrat il s’agit, même si l’on suppose qu’il s’agit du contrat d’assurance. En outre, il va de soi que ce contrat ne peut satisfaire à l’obligation d’assurance que s’il est lui-même valide.

A l’alinéa 2, la notion de fonctionnaire devrait être précisée. Les agents contractuels de l’Etat ou d’autres pouvoirs publics sont-ils aussi visés ?

Article 3. - Le terme “police” devrait être remplacé par “contrat d’assurance”. Il devrait en aller de même dans tout le projet. La définition de la notion d’assurés appelle aussi une définition de la notion de tiers.

L’exception prévue à l’alinéa 1er concernant les sous-traitants “qui ne peuvent jamais avoir la qualité d’assuré” est curieuse dans un texte dont l’objet est de fixer impérativement des conditions minimales de garantie. On ne voit pas pourquoi les sous-traitants ne pourraient avoir la qualité d’assurés en vertu du contrat même s’il ne paraît pas opportun de l’imposer.

La notion d’“employés, stagiaires et autres collaborateurs” devrait être précisée. Le texte a pour portée de les assimiler à des préposés assurés par le contrat.

La phrase suivante qui commence par “il en est de même” est incohérente car on ne saurait considérer les administrateurs, gérants, membres de comité de direction et, “de façon plus générale” (sic), les mandataires indépendants, comme des préposés. Sans doute, le texte veut-il dire qu’ils ont eux aussi la qualité d’assurés lorsqu’ils agissent pour le compte d’une personne morale.

Bovendien moet ook vermeld worden dat de aansprakelijkheid van die personen niet gedekt is wanneer ze voortvloeit uit de uitoefening van een activiteit van sociaal mandataris.

Artikel 4. - Eerste lid. Deze bepaling is bijzonder onduidelijk. De zin : “De dekking in geval van burgerlijke aansprakelijkheid die in de verzekeringsovereenkomst voorzien is, en die niet per verzekeringsjaar beperkt is, mag per schadegeval niet lager zijn dan ...” is slecht gekozen.

Met deze bepaling lijkt men te willen verbieden dat er in de overeenkomst een clausule wordt opgenomen die de verzekerde bedragen beperkt per verzekeringsjaar. De vertegenwoordigers van de verzekeraars verzetten zich tegen dit verbod omwille van de herverzekeringproblematiek.

Er worden ook minimumbedragen vastgesteld per schadegeval. Hier zou een onderscheid moeten worden gemaakt tussen de verzekerde bedragen die gelden voor gevallen van contractuele aansprakelijkheid en die welke gelden voor gevallen van aansprakelijkheid buiten overeenkomst. Een minimum van 1.500.000 € voor lichamelijke schade is bijvoorbeeld een zeer lage grens indien het gaat om aansprakelijkheid buiten overeenkomst.

Sommige deskundigen stellen voor om de bedragen over te nemen van het koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden in BA Privé-leven. De verzekeraars merken op dat als de minimumbedragen te hoog zijn, dit de herverzekeraarbaarheid in het gedrang zou kunnen brengen. De maximumcapaciteit op de Belgische markt bedraagt heden 2 500 000 euro vermengd (lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade) per schadegeval en per jaar.

In punt b) wordt verwezen naar de waarde van het werk. Dit heeft enkel zin indien het gaat om een contractuele aansprakelijkheid. De laatste zin (“In geval van een appartementsgebouw, wordt het bedrag van de dekking berekend per appartement *zoals hiervoor bepaald.*”) is moeilijk te begrijpen.

Het lijkt er op dat de opstellers van het ontwerp van koninklijk besluit twee soorten verzekeringen vermengd hebben met elkaar : enerzijds de zaakschadeverzekering, anderzijds de aansprakelijkheidsverzekering. Dit koninklijk besluit beoogt alleen de verzekering van de aansprakelijkheid van de architect. Daarom mag het verzekerde bedrag niet afhankelijk zijn van de waarde van het gebouw en moet er één maximum bedrag in de verzekeringsovereenkomst voorzien worden voor de contractuele aansprakelijkheid. Bovendien is het administratief moeilijk, zelfs onmogelijk om voor elk gebouw verschillende verzekerde bedragen te bepalen.

Encore faut-il préciser que la responsabilité que ces personnes pourraient engager dans l'exercice de leur activité de mandataire social n'est pas couverte par l'assurance dont il est question.

Article 4. - Alinéa 1. Cette disposition est particulièrement obscure. La phrase : “la couverture en responsabilité civile prévue dans le contrat d'assurance, non limitée par année d'assurance, ne peut être inférieure par sinistre à ...” est malheureuse.

Elle vise apparemment à interdire toute clause qui aurait pour objet de limiter les montants assurés par année d'assurance. Les représentants des assureurs s'opposent à une telle interdiction en raison des problèmes liés à la réassurance.

Par ailleurs, elle fixe des montants assurés minimaux par sinistre. Sous cet angle, il conviendrait de distinguer les montants assurés selon que la responsabilité engagée est contractuelle ou extracontractuelle. Par exemple, le minimum de 1.500.000 € pour les dommages corporels est une limite très basse s'agissant de la responsabilité extracontractuelle.

Certains experts proposent de s'inspirer à cet égard des montants prévus par l'arrêté royal fixant des conditions minimales en assurance RC vie privée. Les assureurs observent que des montants minimaux trop élevés risquent de rendre difficile la réassurance. Ils rappellent que la capacité maximale sur le marché belge est actuellement de 2 500 000 euros tous dommages confondus (dommages corporels, matériels et immatériels) par sinistre et par année.

La référence à la valeur de l'ouvrage prévue par le point b) n'est pertinente que pour la responsabilité contractuelle. En outre, la dernière phrase qui indique que lorsqu'il s'agit d'un immeuble à appartements “le montant de la couverture est calculé par appartement *comme déterminé sous a)*” est difficile à comprendre.

Les rédacteurs du projet d'arrêté royal ont, semble-t-il, confondu deux catégories d'assurances : l'assurance de choses d'une part et l'assurance de responsabilité d'autre part. Cet arrêté royal vise uniquement l'assurance de la responsabilité de l'architecte. C'est pour cette raison que le montant assuré ne peut pas dépendre de la valeur du bâtiment et qu'il faut prévoir dans le contrat d'assurance une limite en montants pour la responsabilité contractuelle. Il est d'ailleurs administrativement difficile, voire impossible de déterminer des montants de garantie différents pour chaque bâtiment.

Wat de terminologie betreft, zou “lichamelijke schade” moeten worden vervangen door “schade die voortvloeit uit een aantasting van de fysieke integriteit”. Het in punt b) omschreven bedrag geldt vermoedelijk voor schade aan het werk, maar dit wordt niet expliciet gezegd.

Van “immateriële schade” is er in de tekst geen sprake. Betekent dit dat dit soort schade uitgesloten mag worden van de dekking?

Punt c), ten slotte, geldt voor de voorwerpen die door een derde aan de verzekerde zijn toevertrouwd. Ten eerste gaat het hier niet echt om schade en ten tweede is het begrip “voorwerpen die door een derde zijn toevertrouwd” te vaag. Betekent dit dat het minimumbedrag ook geldt voor de tekentafel die door de architect wordt geleasd? De vertegenwoordigers van de verzekeraars stellen voor dit begrip te vervangen door “voorwerpen die in bewaring zijn gegeven”. Ook de term “derden” is slecht gekozen. Waarschijnlijk is het de bedoeling dat er dekking wordt gegeven voor voorwerpen die door de cliënt aan de verzekerde zijn toevertrouwd.

Wat het *tweede lid* betreft, is niet duidelijk waarom er twee verschillende indexcijfers worden vermeld. De Commissie acht het raadzaam een en hetzelfde indexcijfer te hanteren voor de drie bedragen.

Artikel 5. De zinsnede “de overeenkomst dekt niet” past niet echt in een koninklijk besluit dat tot doel heeft minimumvoorwaarden vast te stellen. Het zou verkieslijk zijn die zinsnede te vervangen door “mogen worden uitgesloten”.

Artikel 5, a) laat de uitsluiting toe van schade die valt onder wettelijk verplicht gestelde verzekeringen. Het is niet zeker dat deze toelating verenigbaar is met artikel 45, §1 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (WLVO) dat de samenloop van verzekeringen regelt. Sommige deskundigen vermelden bovendien het gevaar dat zou ontstaan wanneer zulke typeclausules in verschillende overeenkomsten zouden opgenomen worden. Het zou namelijk kunnen dat elk van de betrokken dekkingen dezelfde bepaling bevat, zodat elk van de verzekeraars gerechtigd zou zijn om dekking te weigeren. Er wordt bijvoorbeeld opgemerkt dat dezelfde uitsluiting toegelaten wordt in het kader van de verplichte verzekering van de landmeters-experten.

In artikel 5, c) wordt bepaald dat materiële schade ingevolge radioactiviteit niet gedekt wordt. De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen stellen dat de herverzekeringsovereenkomsten algemeen de dekking voor schade ingevolge radioactiviteit uitsluiten. Zij vragen dan ook dat in punt c) het woord “materiële” zou ge-

D’un point de vue terminologique, il serait préférable de remplacer “dommages corporels” par dommages résultant d’une atteinte à l’intégrité physique. On imagine que le point b) vise les dommages à l’ouvrage, mais ceci n’est pas dit explicitement.

On observera que le texte ne fait aucune référence aux dommages dits “immatériels”. Cela signifie-t-il qu’il est permis de les exclure de la garantie?

Enfin, le point c) vise les objets confiés par un tiers à l’assuré. Outre que l’on ne vise pas, à proprement parler des dommages, la notion d’“objets confiés par un tiers” est trop vague. Cela signifie-t-il que la table à dessin acquise en leasing par l’architecte doit être couverte à concurrence des montants indiqués? Les représentants des assureurs proposent de remplacer ces termes par “objets mis en dépôt”. En outre, le terme “tiers” est probablement mal choisi. On suppose que l’intention est de couvrir les objets confiés par le client à l’assuré.

A l’alinéa 2, on comprend mal la référence à deux indices différents. La Commission préconise un indice unique et homogène.

Article 5. L’expression “le contrat ne couvre pas” est curieuse dans un arrêté royal dont l’objet est de fixer des conditions minimales de garantie. Il serait préférable de dire “peuvent être exclus”.

L’article 5, a) permet d’exclure les dommages qui relèvent d’assurances légalement rendues obligatoires. Il n’est pas certain que cette autorisation soit compatible avec l’article 45, § 1, de la LCAT relatif aux assurances multiples. Par ailleurs, certains experts évoquent le danger qu’il y aurait à multiplier ces clauses type dans différents contrats. Il se pourrait en effet que chacune des couvertures en conflit contienne la même clause, en sorte que chaque assureur pourrait légitimement refuser sa couverture. On note par exemple que la même clause est autorisée dans le cadre de l’assurance obligatoire des experts géomètres.

L’article 5, c) prévoit que le contrat ne couvre pas les dommages matériels résultant de la radioactivité. Les représentants des assureurs indiquent que les contrats de réassurance excluent de manière générale la couverture de tous les dommages résultant de la radioactivité. Ils demandent par conséquent de supprimer le mot “matériels

schrapt worden.

Bovendien zijn maar weinig uitsluitingen toegestaan, wat volgens de verzekeraars kan leiden tot onverzekerbaarheid. De verzekeraars herinneren er aan dat uitsluitingen toelaten om de kwaliteit van een bouwwerk te waarborgen door de verzekerde aan te zetten tot meer waakzaamheid. De vertegenwoordigers van de verbruikers merken op dat deze uitsluitingen in ieder geval er niet mogen toe leiden dat de waarborg een lege doos wordt.

In artikel 5 moet een onderscheid worden gemaakt tussen de uitsluitingen die opgevat moeten worden als een objectieve begrenzing van de dekking, zonder dat er sprake is van enige fout van de verzekerde (geen recht op dekking) en gevallen waarin er sprake is van een opzettelijke fout, grove schuld of verval van recht op verzekeringsprestatie (verval van het recht op dekking wegens een tekortkoming van de verzekerde).

De Commissie herinnert eraan dat objectieve begrenzingen van de dekking altijd tegenstelbaar zijn aan het slachtoffer, ook in verplichte verzekeringen, maar dat dit niet het geval is voor opzettelijke fouten, grove schuld en verval van recht op verzekeringsprestatie. De gevallen waarin de excepties kunnen worden tegengeworpen, zijn beperkter voor verplichte verzekeringen en dit komt uiteraard ten goede aan het slachtoffer (artikel 87, § 1, WLVO). Aangezien de verzekering BA Architecten een verplichte verzekering is, zal de verzekeraar vaker dan voordien gehouden zijn tot vergoeding van het slachtoffer.

In dit verband dient eraan herinnerd te worden dat de verzekeraar zijn dekking kan weigeren in geval van grove schuld maar dat hij in dit geval wettelijk verplicht is in de overeenkomst te vermelden welke feiten als grove schuld kunnen worden aangemerkt. De gevallen die worden opgesomd in de lijst die Assuralia voorstelt, voldoen niet aan deze vereiste. De verzekeraars wensen in ieder geval, zich het recht voor te behouden om de gevallen van grove schuld op uitdrukkelijke en beperkende wijze in de verzekeringsovereenkomst op te nemen, zoals artikel 8, tweede lid van de wet van 25 juni 1992 het bepaalt. Een deskundige herinnert er aan dat het derde lid van dit artikel aan de Koning de bevoegdheid geeft om een beperkende lijst op te stellen van feiten die niet als grove schuld mogen aangemerkt worden.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen vragen dat volgende bijkomende uitsluitingen worden opgenomen in artikel 5, met name :

1. schade die het gevolg is van overmacht en/of natuurrampen, zoals windhozen, cyclonen, overstromingen en aardbevingen;

dans le point c).

De plus, les exclusions autorisées sont peu nombreuses, ce qui risque, selon le point de vue des assureurs, de rendre les responsabilités inassurables. Les assureurs rappellent que les exclusions permettent de garantir la qualité de la construction en incitant l'assuré à plus de vigilance. Les représentants des consommateurs remarquent qu'elles ne peuvent toutefois pas avoir pour effet de vider la garantie de sa substance.

Il importe de distinguer à l'article 5 ce qui relève de l'exclusion conçue comme une limite objective de garantie indépendante de tout manquement de l'assuré (absence de droit) et ce qui relève de la faute intentionnelle, de la faute lourde et de la déchéance (privation du droit à la garantie en raison d'un manquement de l'assuré).

La Commission rappelle à cet égard que si les limites objectives de garantie restent opposables à la victime même pour une assurance obligatoire, il n'en va pas de même des fautes intentionnelles, des fautes lourdes et des déchéances. Le fait de rendre obligatoire l'assurance RC des architectes entraîne en effet un régime plus large d'opposabilité des exceptions et donc, un régime plus favorable aux victimes (article 87, § 1er, LCAT). En pratique, cela signifie que l'assureur sera contraint d'intervenir plus souvent qu'auparavant.

A cet égard, il convient de rappeler que l'assureur peut refuser sa garantie en cas de faute lourde mais, que dans ce cas, la loi lui impose de déterminer précisément le comportement constitutif de faute lourde dans le contrat. Il apparaît que toutes les hypothèses proposées dans la première liste présentée par Assuralia ne répondent pas à cette exigence. Les assureurs souhaitent, en tout cas, se réserver le droit de prévoir expressément et limitativement les comportements constitutifs de faute lourde dans le contrat, comme le prévoit l'article 8, deuxième alinéa, de la loi du 25 juin 1992. Un expert rappelle que l'alinéa 3 du même article permet au Roi d'établir une liste limitative des faits qui peuvent être qualifiés de faute lourde.

Les représentants des entreprises d'assurance demandent l'insertion des exclusions complémentaires suivantes dans l'article 5 :

1. le dommage qui résulte de la force majeure et/ou de catastrophes naturelles, telles que les tornades, les cyclones, les inondations et les tremblements de terre;

2. schade die het gevolg is van het niet geregistreerd zijn van de aannemers;
3. schade die het gevolg is van een veroordeling in solidum met een niet geregistreerd aannemer;
4. schade die het gevolg is van het bewust niet eerbiedigen van de reglementaire en wettelijke voorschriften inzake veiligheid, stedenbouw en milieu;
5. schade die het gevolg is van het niet uitvoeren van de nodige werfcontroles overeenkomstig de wetgeving.

De in punt 2 en 3 opgenomen uitsluitingen zijn bekritiseerd door sommige deskundigen. De beslissing om al dan niet beroep te doen op een geregistreerde aannemer komt namelijk toe aan de bouwheer. Het is hij die, krachtens de wet, de financiële gevolgen op sociaal en fiscaal vlak draagt als hij beroep doet op een niet geregistreerde aannemer. De architect is in deze materie slechts gehouden door een plicht tot raadgeving en bijstand. Zij begrijpen niet hoe het niet naleven van deze verplichting zou kunnen rechtvaardigen dat dekking wordt geweigerd in het kader van de verzekeringsovereenkomst die de aansprakelijkheid van de architect dekt. Deze aansprakelijkheid zou moet beoordeeld worden van geval tot geval en zou niet automatisch moeten gedekt worden in de overeenkomst. Als zulk gedrag zou moeten gesanctioneerd worden zou dit bovendien moeten gebeuren via de zware fout en niet via een uitsluiting.

De vertegenwoordigers van de verbruikers wensen dat de verzekeringsdekking gelijke tred houdt met het aansprakelijkheidsregime, zoals het thans gevestigd is in het burgerlijk wetboek, de bijzondere wetgeving waaronder de Wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen, de architectenwet, de deontologie, de rechtspraak en de rechtsleer.

De bouwheer heeft krachtens art. 86, WLVO recht op dekking. Artikel 86 verleent inderdaad een eigen recht rechtstreeks tegen de verzekeraar van de aansprakelijke.

De vertegenwoordigers van de verbruikers zijn van oordeel dat de door de verzekeringsondernemingen voorgestelde uitsluitingen onder de punten 2 tot en met 5 niet aan de bouwheer tegenstelbaar zijn, vermits ze allen raken aan de essentiële verplichtingen van de architect, zoals de gehoudenheid in solidum (leer van het Hof van Cassatie), het respecteren van de wetgeving inzake stedenbouw en de verplichting om de werf te controleren. Sommige verplichtingen, zoals de controle op de werf, raken trouwens de openbare orde (art. 4 van de wet betreffende de be-

2. le dommage qui résulte du défaut d'enregistrement de l'entrepreneur;
3. le dommage qui résulte d'une condamnation in solidum d'un entrepreneur non enregistré ;
4. le dommage qui résulte du non-respect délibéré des prescriptions réglementaires et légales en matière de sécurité, d'urbanisme et d'environnement;
5. le dommage qui résulte du défaut d'exécution des contrôles nécessaires de chantier prescrits par la législation.

Les exclusions prévues sous les points 2 et 3 sont critiquées par certains experts. La décision de recourir ou non à un entrepreneur enregistré incombe en effet au maître de l'ouvrage. C'est lui qui, en vertu de la loi, supporte les conséquences financières sous l'angle social et fiscal lorsqu'il fait appel à un entrepreneur non enregistré. L'architecte, n'est tenu à cet égard que d'une obligation de conseil et d'assistance. Dès lors, on ne comprend pas comment un manquement à cette obligation pourrait justifier un refus pur et simple de la garantie dans le contrat d'assurance qui couvre la responsabilité de l'architecte. Cette responsabilité qui doit être appréciée au cas par cas et qui n'est pas automatique devrait être couverte par le contrat. En outre, si un tel comportement devait être sanctionné, il devrait l'être au titre de la faute lourde et non d'une exclusion.

Les représentants des consommateurs souhaitent que la couverture d'assurance corresponde exactement au régime de la responsabilité dans le respect du Code civil, des législations particulières (loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, dispositions relatives aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales, loi relative à la profession d'architecte...) de la déontologie, de la doctrine et de la jurisprudence.

L'article 86 ouvre en effet un droit propre et direct contre l'assureur de la responsabilité.

Les représentants des consommateurs estiment que les exclusions proposées par les assureurs sous les points 2 à 5 ne peuvent être opposées au maître de l'ouvrage car elles touchent toutes aux obligations essentielles de l'architecte, comme le devoir de conseil quant au choix de l'entrepreneur, l'obligation in solidum (jurisprudence de la Cour de Cassation), le respect de la législation concernant l'urbanisme et l'obligation de contrôler le chantier. Certaines d'entre elles, comme le contrôle du chantier, touchent d'ailleurs à l'ordre public (art. 4 de la loi relative

scherming van de titel en van het beroep van architect.).

Het principe van volkomen gelijkheid tussen de verzekeringswaarborg en het aansprakelijkheidsregime veronderstelt, volgens hen, dat de verzekeraar niet dient tussen te komen wanneer de aansprakelijkheid van de architect NIET wordt weerhouden. Dit is bij voorbeeld, het geval wanneer hij de bouwheer uitdrukkelijk heeft geadviseerd om geen beroep te doen op een niet-geregistreerd aannemer. Omgekeerd, wanneer een niet-geregistreerd aannemer een uitvoeringsfout begaat die het gevolg is van een slecht concept, dan zal de architect, geheel of gedeeltelijk, (al dan niet gedeeltelijk) aansprakelijk zijn omdat er geen causaal verband bestaat tussen de schade en het beroep doen op een niet-geregistreerde aannemer.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen rechtvaardigen het behoud van deze uitsluiting als volgt :

- het niet-geregistreerd zijn van de aannemer is gerelateerd aan de kwaliteit van zijn bouwonderneming. Bij een veroordeling in solidum met de aannemer zal de BA-verzekeraar de bouwheer moeten vergoeden voor fouten gemaakt door die aannemer;
- bij samenwerking met een niet-geregistreerde aannemer moet de bouwheer 30 % van het factuurbedrag inhouden en aan de overheid overmaken. Bepaalde rechtspraak veroordeelt de architect tot het terugbetalen van dit bedrag aan de bouwheer als hij de bouwheer niet correct heeft ingelicht;
- de architect heeft inderdaad een informatieplicht, maar hij is geen partij bij de overeenkomst tussen de bouwheer en de niet-geregistreerde aannemer. Schade ten gevolge van het niet-geregistreerd zijn van de aannemer kan volgens deze vertegenwoordigers dan ook niet beschouwd worden als een zware fout in hoofd van de architect.

Bepaalde deskundigen zijn van oordeel dat in de punten 4 en 5 bepaalde uitsluitingen zouden moeten ondergebracht worden in de categorie van de zware fouten. In dat geval is het niet zeker dat ze beantwoorden aan de eisen van artikel 8, tweede lid WLVO, dat aan de verzekeraar oplegt om deze gevallen op uitdrukkelijke en beperkende wijze in de overeenkomst te bepalen.

Een deskundige vindt dat van de gelegenheid gebruik gemaakt zou moeten worden om een oplossing te vinden voor de nog steeds actuele problematiek van de bewijslast bij uitsluitingen. Diezelfde deskundige oppert dat er zoals in BA Auto een systeem zou moeten komen dat toelaat na

à la profession d'architecte).

Le principe d'identité entre la garantie d'assurance et le régime de responsabilité implique, selon eux, que l'assureur n'est obligé d'intervenir que quand la responsabilité de l'architecte n'est PAS retenue. C'est le cas par exemple quand il a expressément recommandé au maître de l'ouvrage de ne pas recourir à un entrepreneur non enregistré. Inversement, lorsqu'un entrepreneur non enregistré commet une faute d'exécution qui est la conséquence d'une mauvaise ébauche, la responsabilité de l'architecte sera engagée en tout ou en partie parce qu'il n'existe aucun lien causal entre le fait de recourir à un entrepreneur non enregistré et le dommage.

Les représentants des assureurs justifient le maintien de cette exclusion de la façon suivante :

- le fait que l'entrepreneur n'est pas enregistré, est en rapport avec la qualité de son entreprise de bâtiment. En cas de condamnation in solidum avec l'entrepreneur, l'assureur RC va devoir indemniser le maître de l'ouvrage pour les fautes commises par cet entrepreneur;
- en cas de collaboration avec un entrepreneur non enregistré le maître de l'ouvrage doit prélever 30 % du montant de la facture et les transférer au profit de l'Etat. Certaines décisions de jurisprudence condamnent l'architecte à rembourser ce montant au maître de l'ouvrage lorsqu'il n'a pas informé correctement celui-ci;
- certes l'architecte a un devoir d'information, mais il n'est pas partie au contrat entre le maître de l'ouvrage et l'entrepreneur non-enregistré. Le préjudice qui est dû à l'absence d'enregistrement de l'entrepreneur ne peut, selon ces représentants, être considéré comme une faute lourde dans le chef de l'architecte.

Certains experts estiment également que les exclusions prévues sous les points 4 et 5 devraient être rangées dans la catégorie des fautes lourdes. Dans ce cas, il n'est pas certain qu'elles répondent aux exigences de l'article 8, alinéa 2 LCAT qui impose à l'assureur de définir précisément et limitativement dans son contrat les comportements constitutifs de faute lourde.

Un expert estime qu'il serait sans doute souhaitable de saisir cette occasion pour régler la question toujours débattue à l'heure actuelle, de la charge de la preuve des exclusions. Le même expert estime qu'il serait souhaitable de prévoir un système qui, comme en assurance RC auto-

te gaan bij welke verzekeraar de aansprakelijkheid van de architect is gedekt. Er zou kunnen worden overwogen een permanent register in te richten voor verzekeringsovereenkomsten.

Artikel 6. - Eerste lid. Het verband tussen dit artikel en artikel 78 van de WLVO doet een aantal vragen en problemen rijzen.

De bepalingen van dit artikel zijn namelijk onverenigbaar met artikel 78, dat handelt over de verplichtingen van de verzekeraar na het einde van de overeenkomst. De idee achter dit artikel is waarschijnlijk dat de waarborg na het einde van de overeenkomst moet blijven gelden gedurende dezelfde termijn als die welke in artikel 2270 van het Burgerlijk Wetboek is vastgesteld voor de tienjarige aansprakelijkheid, en dit zonder bijpremie. Er dient evenwel opgemerkt te worden dat de tienjarige aansprakelijkheid niet de enige gedekte aansprakelijkheid is en dat de andere ook aanleiding kunnen geven tot posterioriteitsproblemen. Welke regime zal voor deze aansprakelijkheden toegepast worden voor de uitgebreidheid van de dekking in de tijd? Bovendien heeft de tekst alleen de hypothese van overlijden en het beëindigen van de activiteiten voor ogen. Wat gebeurt er bij opzegging van de overeenkomst?

De Commissie voor Verzekeringen is zich ervan bewust dat artikel 4 van de wet van 15 februari 2006 betreffende de uitoefening van het beroep van architect in het kader van een rechtspersoon, die de wet van 20 februari 1939 wijzigt, aan de Koning de bevoegdheid verleent om de geldigheid van de waarborg in de tijd vast te stellen, maar begrijpt niet waarom er voor de verzekering BA Architecten in een regeling moet worden voorzien die dermate afwijkt van de bepalingen van artikel 78. Volstaat het niet om voor de geldigheid van de waarborg na het einde van de overeenkomst een langere termijn op te leggen dan die welke bepaald is in artikel 78, tweede lid, wanneer de verzekeraar ervoor gekozen heeft het "claims made"-principe toe te passen?

In de huidige versie van artikel 6 wordt geen tijds criterium vermeld voor de geldigheid van de waarborg (schadeverwekkend feit, schade doet zich voor binnen de verzekerde periode, ...). Er wordt enkel vermeld dat de verzekeraar dekking moet geven gedurende de verjarings-termijn van de claim als bedoeld in artikel 2270 van het Burgerlijk Wetboek.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen stellen voor artikel 6 te vervangen door de volgende bepaling: "De natuurlijke persoon bij stopzetting van zijn activiteiten, de erfgenamen bij overlijden van de natuurlijke persoon en de rechtspersoon bij vereffening of bij stopzetting van de uitoefening van het beroep zijn ver-

mobile, permettrait d'identifier aisément l'assureur qui couvre la responsabilité de l'architecte. On pourrait songer à mettre en place un registre permanent des contrats d'assurance à cet effet.

Article 6. - Alinéa 1er. Les relations que cet article entretient avec l'article 78 de la LCAT, suscitent diverses questions et problèmes.

Les solutions prévues par cet article sont en effet inconciliables avec les solutions prévues par l'article 78 consacré aux obligations de l'assureur postérieures à l'expiration du contrat. L'idée qui sous-tend l'article 6, alinéa 1er, est sans doute de faire correspondre la garantie de postériorité avec le délai de la garantie décennale prévu par l'article 2270 du Code civil, et cela sans surprime. Il convient d'observer cependant que la responsabilité décennale n'est pas la seule responsabilité couverte et que les autres peuvent aussi donner lieu à des problèmes de postériorité. Quel régime appliquera-t-on pour celles-là en ce qui concerne l'étendue de la garantie dans le temps? En outre, le texte n'envisage que l'hypothèse du décès et de l'arrêt des activités. Que se passe-t-il en cas de résiliation du contrat?

La Commission des assurances n'ignore pas que l'article 4 de la loi du 15 février 2006 relative à l'exercice de la profession d'architecte dans le cadre d'une personne morale, modifiant la loi du 20 février 1939 donne au Roi le pouvoir de fixer l'étendue de la garantie dans le temps, mais elle ne comprend pas pourquoi il serait nécessaire de prévoir pour l'assurance RC des architectes, des solutions à ce point dérogoires à celles prévues de façon générale par l'article 78. Ne suffirait-il pas d'imposer une garantie de postériorité plus longue que celle prévue par l'article 78, alinéa 2, lorsque l'assureur fait le choix d'introduire une clause "claims made" dans son contrat?

Dans sa rédaction actuelle, l'article 6 ne prévoit pas le critère temporel dont dépendra l'intervention de l'assureur (fait générateur, survenance du dommage pendant la période de garantie, ...). Il se limite à préciser que l'assureur doit sa garantie pendant tout le délai de prescription de l'action en garantie prévu par l'article 2270 du Code civil.

Les représentants des assureurs proposent de remplacer l'article 6 par la disposition suivante: « La personne physique lors de l'arrêt de ses activités, les héritiers lors du décès de la personne physique et la personne morale en cas de liquidation ou d'arrêt de l'exercice de la profession sont obligés de prolonger l'assurance pour les réclama-

plicht de verzekering verder te zetten voor de eisen tot schadevergoeding die ingesteld worden binnen de termijn van tien jaar bedoeld in artikel 2270 B.W. Bij faillissement of kennelijk onvermogen van de vennootschap ligt de verplichting bij de mandatarissen van de vennootschap. De mandatarissen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de premie.”

Sommigen denken dat het verkieslijk zou zijn een posterioriteitsdekking te voorzien in de oorspronkelijke overeenkomst veeleer dan voormelde personen te verplichten de overeenkomst te verlengen. Het gevaar bestaat namelijk dat die personen er niet aan denken om de overeenkomst te verlengen.

De Commissie vindt het merkwaardig dat er in dit artikel sprake is van “het faillissement van de rechtspersoon”, terwijl het gaat om de activiteiten van de architect of van een architectenbureau, tenzij dit slaat op de persoon die in de plaats van de architect een verzekering zou hebben afgesloten (cf. artikel 2 van het ontwerp).

Tweede lid. Het is niet duidelijk waarom de premie in de genoemde gevallen berekend moet worden overeenkomstig de bijzondere bepalingen van de verzekeringsovereenkomst.

Artikel 7. - De Commissie stelt vast dat er op het vlak van de overgangsbepalingen twee vragen zijn waarop een antwoord moet worden gegeven: eerst en vooral moet worden bepaald wanneer de verzekeringsplicht in werking treedt (drie maanden na de publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad ?) en voor welke activiteiten de verzekeringsplicht zal gelden in de tijd (datum van sluiten van de verzekeringsovereenkomst, datum van het verkrijgen van de vergunning, datum van aanvang van de werken ...). Daarnaast moet de termijn worden vastgesteld waarover de verzekeraars zullen beschikken om de overeenkomsten aan te passen aan de minimumvoorwaarden die vastgesteld zijn in het besluit.

De verschillende leden van artikel 7 doen een aantal vragen rijzen.

Het tweede lid regelt de problemen van overgangsrecht die voortvloeien uit de inwerkingtreding van de wet. De Commissie meent uit deze bepalingen te kunnen afleiden dat de verzekeringsplicht enkel geldt voor opdrachten “die het voorwerp uitmaken van een architectuurovereenkomst die ondertekend werd na de inwerkingtreding van de wet”. Die datum wordt in het vorige lid bepaald.

In lid 3 en 4 wordt vermeld dat de bepalingen van het besluit onmiddellijk van toepassing zijn op overeenkomsten die na de datum van inwerkingtreding van het besluit zijn aangegaan (datum die in het eerste lid wordt vastgesteld),

tions formulées dans le délai de dix ans visé à l'article 2270 C.C. L'obligation incombe aux mandataires de la société en cas de faillite ou d'insolvabilité manifeste de la société. Les mandataires sont solidairement responsables pour le paiement de la prime. »

Certains pensent que plutôt que d'obliger ces personnes à prolonger le contrat, il serait préférable de prévoir cette garantie de postériorité dans la police initiale. Le danger existe en effet que les personnes désignées ne songent pas à prolonger le contrat.

La Commission note que la référence à la faillite de la personne morale est curieuse s'agissant des activités de l'architecte, ou d'une société d'architectes, à moins que l'on vise la personne qui aurait souscrit l'assurance à la place de l'architecte en vertu de l'article 2 du projet.

Alinéa 2. On ne voit pas très bien ce qui, dans les hypothèses visées, justifie que la façon dont la prime est calculée soit prévue dans les dispositions particulières du contrat d'assurance.

Article 7. - La Commission observe qu'en ce qui concerne le droit transitoire, il convient de distinguer clairement deux questions : il faut déterminer tout d'abord, la date à laquelle l'obligation d'assurance entrera en vigueur (trois mois après la publication de l'arrêté au Moniteur belge ?) et à quelles activités elle s'appliquera dans le temps (date de conclusion du contrat d'assurance, date d'obtention du permis, date du début des travaux ...). Il faut fixer ensuite le délai qui sera laissé aux assureurs afin de mettre les contrats en conformité avec les conditions minimales fixées par l'arrêté.

Les différents alinéas prévus par l'article 7 suscitent des interrogations à cet égard.

L'alinéa 2 règle les questions de droit transitoire résultant de l'entrée en vigueur de la loi. Il faut semble-t-il en déduire que l'obligation d'assurance ne doit être respectée que pour les missions faisant l'objet d'une convention d'architecture signée après l'entrée en vigueur de la loi. On sait que cette date est déterminée à l'alinéa précédent.

Les alinéas 3 et 4 précisent que les dispositions de l'arrêté sont immédiatement applicables aux contrats conclus après la date de son entrée en vigueur, conformément à l'alinéa 1er et qu'elles s'appliquent aux contrats en cours à

en dat ze voor de lopende overeenkomsten van toepassing zijn "vanaf de dag van de wijziging, de vernieuwing, de verlenging of de omzetting" van die overeenkomsten.

Artikel 7 legt aan de verzekeraars dus geen specifieke termijn op voor de aanpassing van de bestaande overeenkomsten.

-◇-

4. CONCLUSIES

De Commissie voor Verzekeringen stelt voor dat de door het ontwerp beoogde aansprakelijkheden en activiteiten beter zouden omschreven worden. Zij stelt namelijk vast dat de aansprakelijkheden die de architect kan oplopen in de uitoefening van zijn beroep zeer gevarieerd zijn (contractuele of extra-contractuele aansprakelijkheid, voor fout of zonder fout, voor zware gebreken of lichte, ...).

De Commissie betreurt dat er geen regime is ingesteld ter controle van de verzekeringsplicht. Verschillende commissieleden zijn van oordeel dat zou moeten verhinderd worden dat de architect de plicht om een verzekering te onderschrijven, overdraagt op de bouwheer.

De bepaling betreffende de te verzekeren bedragen zou moeten herzien worden omdat zij berust op een verwar- ring tussen zaakverzekering en aansprakelijkheidsverzeke- ring. De verzekering van de aansprakelijkheid van de ar- chitect kan niet verwijzen naar een verzekerde waarde.

De Commissie is van oordeel dat aandacht dient besteed te worden aan de lijst van de uitsluitingen. De uitsluitin- gen mogen niet verward worden met de gevallen van zwa- re fout. De door de verzekeraars voorgestelde uitsluitingen blijven omstreden.

Het is tenslotte van belang dat gestreefd wordt naar een betere samenhang van de bepaling betreffende de uitge- breidheid van de dekking in de tijd en artikel 78 van de wet van 25 juni 1992.

-◇-

De Voorzitter,

partir de la date de la modification, du renouvellement, de la reconduction ou de la transformation de ces contrats.

L'article 7 ne prévoit donc pas de délai spécifique afin de permettre aux assureurs de modifier matériellement le contenu des contrats déjà souscrits.

-◇-

4. CONCLUSIONS

La Commission des assurances suggère de mieux circons- crire les responsabilités et les activités visées par le projet. Elle observe en effet que les responsabilités que peut en- gager l'architecte dans l'exercice de sa profession sont très variées (responsabilité contractuelle ou extra- contractuelle, pour faute ou sans faute, pour vices graves ou véniels...).

La Commission regrette qu'un régime de contrôle du res- pect de l'obligation d'assurance ne soit pas mise en place. Plusieurs membres de la Commission estiment qu'il fau- drait empêcher l'architecte de reporter l'obligation de souscrire l'assurance sur le maître de l'ouvrage.

La disposition concernant les montants à assurer devrait être revue car elle repose sur une confusion entre assu- rance de chose et assurance de responsabilité. L'assurance de la responsabilité de l'architecte ne peut se référer à une valeur assurée.

La Commission estime qu'il faut être attentif à la liste des exclusions. Il convient de ne pas confondre les exclusions avec les cas de faute lourde. Les exclusions proposées par les assureurs restent controversées.

Il importe enfin de veiller à une meilleure articulation en- tre la disposition relative à l'étendue de la garantie dans le temps et l'article 78 de la loi du 25 juin 1992.

-◇-

Le Président,

B. DUBUISSON